

گروه فرهنگ و هنر – گویی هر چه از دهه ۶۰ می‌گذرد این دهه و پرداخت به‌بحران‌ها، روابط، جنگ و بمباران و جبهه‌هایش و همه جزئیات و کلیات آن برای سینمایی‌ها و سریالی‌ها جذاب‌تر و دراماتیک‌تر می‌شود. همین است که در این سال‌ها فضای دهه ۶۰ از طرف هر کارگردانی و در هر سریالی با نگاهی دفاع مقدس «اروند» بوده است. همچنین محمدرضا شفیعی تهیه‌کنندگی این سریال را به‌عهده‌دارد که به‌عنوان تهیه‌کننده، ساخت‌بیشترین آثار دهه شصتی تلویزیون را در کارنامه خود داشته است.

در این گزارش به مرور سریال‌هایی می‌پردازیم که در فضای دهه ۶۰ ساخته شدند و هر یک از زاویه نگاه خود و با فضایی طنز یا درام، جدی یا سیاسی به این اتفاقات پرداخته‌اند. از جمله مهمترین کارگردانی‌ها که در این حوزه فعالیت کرده‌اند می‌توان به جلیل سامان اشاره کرد که طی یکی دو سال اخیر «زیرخاکی» او توانست

مورد توجه مخاطب خاص و عام قرار بگیرد. سریال «وضعیت سفید» به کارگردانی حمید نعمت‌الله، «کیمیا» به کارگردانی جواد افشار، «ناپرده رنج» به کارگردانی علیرضا بذرافشان، «وارش»

به کارگردانی احمد کاوری از دیگر سریال‌ها در این حوزه بوده است و این شب‌ها هم سریال «برف بی صدا می‌بارد» به کارگردانی پوریا آذربایجانی دیگر مجموعه‌ای است که در این فضا می‌گذرد، اگرچه هنوز هم سریال‌های دیگری هستند که در این فضا ساخته

شده‌اند اما اینها شاخص‌ترین کارهایی بوده است که طی همین دهه ۹۰ تولید شده و روی آنتن رفته‌در حالیکه به فضاسازی دهه ۶۰ می‌پردازد.

برف بی صدا می‌بارد؛ قصه و نحوه بازسازی دهه

سریال «برف بی صدا می‌بارد» که این شب‌ها روی آنتن شبکه سه می‌رود به ماجرای خانواده‌ای می‌پردازد که درگیر بحران‌های دهه ۶۰ می‌شوند؛از موşk بارانی که در تهران می‌گذرد و خانواده‌ای را بی‌پدر می‌کند تا باقی ماجراها و روابطی که در همین فضا تعریف می‌شوند و جنگی که بیشتر به‌صورت غیرمستقیم تأثیر خود را می‌گذارد.

این سریال بیشتر فضایی اجتماعی دارد که کمتر جبهه را به تصویر کشیده است و بیشتر به روابط خانوادها می‌پردازد. فضای قصه ملودرام است و تحت تأثیر تلخی‌های آن دوران پیش

می‌رود. ساختار سریال هم اگرچه مخاطب خود را دارد اما در ابتدا با ریتم کندی توانست مخاطب را با خود همراه کند و در عین حال چندی پیش که

«دهه ۶۰» از نگاه سریال‌سازان؛

نوستالژی‌هایی که هنوز مخاطب دارد

سریال‌های مختلفی طی این سال‌ها با فضای داستانی مرتبط با دهه ۶۰ ساخته و روانه آنتن شده است؛ آثاری که برخی هنوز هم ماندگارند. این روزها طولانی‌ترین سریال دهه ۶۰ تلویزیون از شبکه سه روی آنتن می‌رود؛ سریال «برف بی صدا می‌بارد» به کارگردانی پوریا آذربایجانی که به روابط یک خانواده و مشکلات آنها در دهه ۶۰ می‌پردازد.

«زیرخاکی» یکی از موفق‌ترین این آثار بوده است که توانست هم مخاطب باشد و هم صرفاً به لودگی و خندانان نپردازد.

کارگردانی و بازیگران

جلیل سامان کارگردان «زیرخاکی» جزو دغدغه‌مندان و سازندگان سرآمد دهه‌ه بازسازی‌قصه‌های دهه‌شصتی است. او پیش از این آثاری چون «ارمغان تاریکی»، «پروانه» و «نفس» را داشته است؛ سه‌گانه‌ای که با محور قرار دادن اسامان مجاهدین و منافقین از دهه ۵۰ شروع شده و به فضاسازی دهه ۶۰ می‌رسد.

این سریال‌ها کمتر برچسب سفارشی خوردند و اتفاقاً اگر هم نقدهایی به برخی از این آثار وارد باشد

فرهنگ و هنر

گروه فرهنگ و هنر –

نظرسنجی مرکز تحقیقات صداوسیما منتشر شد با بیش از ۲۶ درصد مخاطب توانسته بود پریننده‌ترین سریال حال حاضر تلویزیون باشد.

کارگردانی و بازیگران

این سریال به کارگردانی پوریا آذربایجانی ساخته شده است که یکی از شاخص‌ترین فیلم‌هایش در جنگ دفاع مقدس «اروند» بوده است. همچنین محمدرضا شفیعی تهیه‌کنندگی این سریال را به‌عهده‌دارد که به‌عنوان تهیه‌کننده، ساخت‌بیشترین آثار دهه شصتی تلویزیون را در کارنامه خود داشته است.

ترکیب بازیگران سریال هم از میان کمتر دیده شده‌ها در این ژانر است مثل حضور پوریا شکیبایی که این اولین سریال اوست و با بازیگرانی چون الیکا عبدالرزاقی که کمتر در فضای تلخ این چنینی بازی کرده است.

سریال «برف بی صدا می‌بارد» قرار بود یک اثر ۲۰۰ قسمتی باشد و طولانی‌ترین سریال تلویزیون باشد که با درگذشت ناگهانی نویسنده فعلاً فاز اول آن به تولید رسیده است.

فصل اول سریال ابرف بی صدا می‌بارد» به کارگردانی پوریا آذربایجانی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی و نویسندگی زنده یاد مسعود بهبهانی نیا شامل ۱۰۰ قسمت ۴۰ دقیقه‌ای است که از سوم دی ماه پخش شده است.

زیرخاکی؛ قصه و نحوه بازسازی دهه

از جدیدترین سریال‌های دهه شصتی که همین الان فصل سوم آن هم در راه است «زیرخاکی» از موفق‌ترین آثار جلیل سامان است. این سریال در فضایی طنز تولید شد و اولین تجربه سامان در فضای مفرح و طنز بود که تاکنون ۲ فصل از آن روی آنتن رفت.

سامان کارگردان این سریال مثل باقی آثارش تصویری دقیق و جزئی از مولفه‌های دهه ۶۰ نمایش داد؛ از خیابان‌ها و سوپرمارکتی که این روزها در همه سریال‌ها در شهرک‌غزالی گرفته می‌شود و دکوری شده است اما در این سریال کاملاً بازسازی و حتی صحنه‌ها ساخته شد تا روابط آدم‌ها، همسایه‌ها و حتی خانواده‌هایی که در یک خانه زندگی می‌کنند.

در این سال‌ها فیلم و سریال‌های زیادی با نگاه طنز به دهه ۶۰ پرداخته‌اند و از بار کم‌دی این نوستالژی‌ها برای آثار سینمایی و تلویزیون استفاده کرده‌اند اما

این سریال به جنگ نمی‌پردازد و بیشتر بعد اجتماعی و قصه‌گویی خود را در فزاد دوم ادامه داده است که این فاز به دلیل نحوه بازسازی، از صحنه تا گریه‌ها مورد انتقاد گرفت و پرداخت ضعیفی حتی در صحنه‌های حساس مثل نمایش انقلاب مردم در خطه‌های

فضاسازی دهه شصتی بود که سال ۹۸ روی آنتن رفت. این سریال البته در ۲ فاز پخش شد که فاز اول به قصه مهاجری از جنوب به شمال کشور و مبارزه‌های مردم منطقه با استعمارگران زمان خود در دهه ۳۰ و ۴۰ می‌پردازد. فاز دوم قصه

همه به انقلاب منتهی می‌شود و زندگی و ارتباط شخصیت‌های داستان را در سال‌های بعد و در دهه ۶۰ به نمایش می‌گذارد.

نویسندگی و کارگردانی جلیل سامان و تهیه‌کنندگی رضا نصیری نیا این روزها در حال تصویربرداری است و قرار است نوروز از شبکه یک پخش شود. **وارش؛ قصه و نحوه بازسازی دهه** «وارش» نیز از سریال‌های اخیر با فضاسازی دهه شصتی بود که سال ۹۸ روی آنتن رفت. این سریال البته در ۲ فاز پخش شد که فاز اول به قصه مهاجری از جنوب به شمال کشور و مبارزه‌های مردم منطقه با استعمارگران زمان خود در دهه ۳۰ و ۴۰ می‌پردازد. فاز دوم قصه

داستان‌های محبوب «هاروکی موراکامی» کدام هستند؟

موراکامی می‌گوید: فیلیپ مارلو فانتزی چندلر است اما برای من واقعی است. وی در جدی دیگری درباره این کتاب بیان کرده است: من چیزی که دوست دارم بخوانم را ترجمه می‌کنم. تا به حال تمام رمان‌های ریموند چندلر را ترجمه کرده‌ام. سبک نگارشش را خیلی دوست دارم. کتاب خداحافظی طولانی را پنج‌یاشش بار خوانده‌ام. **قصر اثر فرانتس کافکا** نویسنده کافکا در ساحل

نودو چهارمین دوره از جوایز اسکار در ۴ شاخه بهترین فیلم، بهترین کارگردان، بهترین فیلم غیرانگلیسی زبان و بهترین فیلمنامه اقتباسی نامزد دریافت جایزه شده، اقتباسی است از رمانی به همین‌نام اثر هاروکی موراکامی، نویسنده مطرح ژاپنی. مجله فار اوت / Far Out به‌همین مناسبت باجم‌آوری اطلاعاتی که موراکامی در مصاحبه‌های مختلف ارائه داده، فهرستی از پنج کتاب محبوب این نویسنده را تهیه کرده است که عبارت‌اند از:

کتسبسی بزرگ از اف. اسکات فیتزجرالد موراکامی درباره این کتاب می‌گوید: اگر مجبور بودم تنها یک کتاب را به عنوان باززشت‌ترین اثر از نگاه خودم انتخاب کنم، بدون تامل کتسبسی را انتخاب می‌کردم. اگر بخاطر این رمان فیتزجرالد نبود، به ادبیاتی که امروز می‌نویسم نمی‌رسیدم. در واقع ممکن بود هیچگاه اصلاً ضمن نوشتن نروم.

دیوید گولدمان نویسنده طولانی‌از ریموند چندلر

و کاپیتان آمریکا بابایی کریس ایوانز رقم زد. حالا با توجه به اظهارنظر جدید کوین فایگی، مدیر مارول استودیوز، در این فیلم برای آخرین بار شاهد تشکیل تیمی ایسان چنینی از ابرقهرمانان در دنیای سینمایی مارول بودیم. فایگی در این باره گفت: مارول استودیوز و

دنیای سینمایی مارول دهمین سالگرد خود را پشت سر گذاشته‌اند و با اکران آخرین فیلم از مجموعه انتقام‌جویان، سرچشم مجموعه ۲۲ تایی از حماسه ابدیت را کامل کردیم. از این‌سب‌جا به‌بعد با کاراکترها و خط داستانی‌های جدید شروعی تازه خواهیم داشت اما به برخی از عمیق‌ترین و غنی‌ترین اسطوره‌شناسی‌های کیمیک‌های مارول باز خواهیم‌گشت. البته احتمالاً منظور فایگی از پایان‌مجموعه انتقام‌جویان، از لحاظ ترکیب اصلی قهرمانان یا پایان‌خط

باران کوثری جلوی دوربین «شهر خاموش» رفت

وطن‌چی، دستیار یک فیلمبردار؛ سیدمهدی حسینی، گروه کارگردانی؛ محمود بهرامی، شبنم‌شعاریان‌ستاری و آرش‌کرده، عکاس؛ مجید محبوبی‌راد، دستیاران فیلمبردار؛ علی‌افضلی، وحید حاتم‌کیا، اشکان عبدالوند، رضا دعاوی و سیدفرشاد شورایی، منشی صحنه؛ مهران رضایی، مجریان گریم؛ امیر خدادادی‌شاهویوند، سایه غلامی، دستیار برنامه‌ریز؛ حسین نیکخو، دستیار صدابردار؛ آرش نجفیان، دستیار صحنه؛ محدث یوسفی، دستیار لباس؛ زهرا امیری،

اولین همکاری باران کوثری با احمد بهرامی در مقام کارگردان و رضا محقق‌تهیه‌کننده است. این پروژه چند بازیگر مطرح دیگر نیز دارد که به زودی معرفی می‌شوند.

احمد بهرامی پیش از این فیلم‌های سینمایی پناه و دست‌خاموش را کارگردانی کرده و رضا محقق نیز پیش از این فیلم‌های موفق او خوب سنگ می‌زند، میمرو و ایرو را تهیه کرده است. محقق در چهلمین جشنواره فیلم فجر، فیلم درب ساخته هادی محقق را داشت که به عنوان امینی‌تیرانسی رفت. شهر خاموش

گروه فرهنگ و هنر –

کوثری بازیگر فیلم سینمایی «شهر خاموش» به کارگردانی محمود بهرامی شد.

به‌کارگردانی محمود بهرامی و تهیه‌کنندگی رضا محقق در اطراف تهران کلید خورد و فیلمبرداری آن هم اینک در همین لوکیشن ادامه دارد.

هم‌زمان با آغاز فیلمبرداری این اثر، باران کوثری به‌عنوان اولین بازیگر پروژه جلوی دوربین مسعود امینی‌تیرانسی رفت. شهر خاموش

کشور برمی‌گردد و در فاز دوم بیشتر نقاط ضعف آن به چشم آمد.

بهنام تشکر، رحیم‌نوروزی، علیرضا کمالی، الهام‌ظهوری، نسرن بابایی از بازیگران این سریال بودند و ترکیبی از چهره‌های جدید و چهره‌های باسابقه تلویزیون بود.

وضعیت سفید؛ قصه و نحوه بازسازی دهه

از مهمترین سریال‌هایی که حالا به‌عنوان یک الگو در بازسازی دهه ۶۰ از آن اسم برده می‌شود «وضعیت سفید» حمید نعمت‌الله است. سریالی که هم در زمان پخش و هم بازپخش‌ها کرد و البته ابتدا مخاطب خاص جذب سریال شدند و بعد کم‌کم عامه مردم را هم علاقمند کرد. از طرف این سریال برعکس بسیاری از آثار دهه شصتی که صرفاً یک سری نوستالژی‌ها را برای جذب مخاطب عام دستمایه قرار می‌دهند فیلمنامه و صحنه‌ای درست را به کار گرفت.

قصه این سریال هم بیشتر به روابط خانواده‌ها و زندگی‌ها در فضایی متأثر از جنگ پرداخت و ارتباطی با جبهه و جنگ به‌صورت مستقیم نداشت. قصه محوری سریال میان یک خانواده پر جمعیت می‌گذرد. خانواده‌ای که بیشتر اعضای آن از هم دلخوری دارند و حالا به‌خاطر بمباران موشک‌ها در زمان جنگ مجبورند در یک روستا ساکن شوند.

این مجموعه هم در ساخت جزئیات دهه ۶۰ را با پرداختی درست تصویری کرده؛ از جزئیاتی که شاید حتی به‌چشم‌نیاید اما در همه جزئیات زندگی مردم آن زمان بوده است تا بازسازی دقیق گرم و صحنه و دغدغه‌های آن زمانی.

کارگردان و بازیگران

حمیدنعمت‌الله چند دهه است که هم در سینما و هم در تلویزیون فعالیت دارد و البته در تلویزیون مهمترین و آخرین اثرش همین «وضعیت سفید» بود. قبل از آن هم در ساخت و نگارش چند مجموعه همکاری داشت و خودش بیشتر به کارگردانی تله فیلم مشغول بوده است. فیلمنامه «وارش» را هم هادی مقدم دوست به نگارش در آورد و می‌توان گفت حضور او در مقام نویسنده نیز ارزش افزوده‌ای بر متن فوری سریال پخش شد. در ترکیب بازیگران هم از مجموعه‌ای از ستاره‌ها و بازیگران باسابقه و چهره‌های جدید استفاده شد که همگی در این سریال خوش درخشیدند. افسانه‌های پایگان،

و ضعیف‌تر می‌شوند اما این مساله درباره داستایوفسکی صدق نمی‌کند. او در گذر زمان بزرگتر و بهتر شد. وی رمان برادران کارامازوف را در اواخر دهه ۵۰ زندگی‌آورید و روشم. این رمان اثری فوق‌العاده است.

ناطور دشت از جی. دی.

نویسنده بعد از زلزله (۲۰۰۰) درباره اینس اثر می‌گوید: (ناطور دشت) داستانی تاریک و تشویش‌آمیز است. وقتی هفده‌ساله بودم از خواندن آن لذت بردم و تصمیم گرفتم ترجمه‌اش کنم. هاروکی موراکاسی از ۲۹

اقتصاد کیش

ابوالفضل پورعرب، شهین تسلیمی، عزت‌الله مهرآوران از جمله بازیگران با سابقه‌تر این سریال بودند و چهره‌هایی مثل عباس غزالی نیز در این سریال به چشم آمدند و مورد توجه قرار گرفتند. محمدرضا شفیعی بر عهده‌داست که رکورد تولید بیشترین سریال‌های تاریخ معاصر را در تلویزیون دارد.

سریال ناپرده رنج؛ قصه و نحوه بازسازی دهه

بعد از «لیلی‌با من است» و موقعیت اشتباهی و ناخواسته پرویز پرستویی در جنگ، آثار مختلفی در این فضا ساخته شدند و «ناپرده رنج» به کارگردانی علیرضا بذرافشان هم یکی از همین موقعیت‌های داستانی کم‌دی بود که در فضای سریالی به تولید رسید.

تصویر این سریال از دهه ۶۰ خیلی زود به همان جبهه و جنگ رفت تا زودتر تضاد ایسن موقعیت کم‌دی را برای مخاطب تصویر کند و کاراکترهایی چون کامبیز دیرباز و سام درخشانی به دنبال یک گنج خانوادگی به‌جبهه و جنگ با عراقی‌ها کشیده می‌شوند. تصویری که با چهره‌هایی چون دیرباز و درخشانی توانست به فضاسازی کم‌دی و مفرح این مجموعه کمک‌کند.

کارگردانی و بازیگران

علیرضا بذرافشان در این سال‌ها هم به‌عنوان نویسنده و هم کارگردان فعالیت کرده است و فیلمنامه‌های مختلفی از سریال‌های تلویزیونی را به تنهایی و یا در همکاری با نویسندگان و کارگردانان به‌نگارش درآورده است. بذرافشان با اصغر فرهادی در سریال‌هایی مثل «در شهر» همکاری کرده است و طی دهه ۸۰ به بعد وارد عرصه تولید سریال هم شد. اما از مهمترین آثار او در کارگردانی می‌توان به «ناپرده رنج»، «هفت‌سنگ» و «گسل» اشاره کرد که در اولی با یک موقعیت شغی کرد و در آخوری تلاش کرد

فیلم مستول سیاسی را در موقعیت‌های کم‌دی قرار دهد. سام درخشانی، کامبیز دیرباز، میلاد کی‌مرام، سحر و ششاهی و... از جمله بازیگران این سریال بودند که الان هر یک به تنهایی نقش اول فیلم یک فیلم سینمایی و حتی سریال‌های شبکه‌خانگی را ایفا می‌کنند. نقش‌های اصلی این سریال یعنی کامبیز دیرباز و سام درخشانی هم در این مجموعه مورد اقبال گرفتند. محمود رضایی و مجید مولایی تهیه‌کنندگی این سریال را بر عهده داشتند که در سال ۹۰ و در یک دهه پیش روی آنتن رفت.

سوالگی نوشتن را آغاز کرد؛ کتاب‌ها و داستان‌های وی تاکنون به ۵۰ زبان ترجمه و در ژاپن و همچنین در سطح بین‌الملل پرفروش شده‌اند. اولین رمان او با نام سه آواز باد گوش‌سپاسر در سال ۱۹۷۹ میلادی به پیشخان کتابفروشی‌ها آمد و این نویسنده توانا هشت سال بعد با رمان پرفروش‌چوب‌نرودنی به یک ستاره ادبی جوان تبدیل شد.

از دیگر آثار پرفروشی‌کی که موراکامی با آنها شناخته می‌شود می‌توان به تعقیب‌گوسفند وحشی، تاریخچه پرانده کوکی و Q۸۲ اشاره کرد.

هم جمع کنیم.

مارول هنوز انتقام‌جویان ۵ را در فهرست اکران خود قرار نداده است و ظاهراً برای دور هم جمع شدن دوباره قوی‌ترین قهرمانان زمان در کنار هم باید کمی بیشتر صبر کنیم.

در این مدت، دنیای سینمایی مارول با اکران فیلم‌های شش‌البه‌ماه‌که ۳۰ مارس (۱۰ فروردین ۱۴۰۱) روی سینماهای سینمایی ایران پخش می‌شود و دکتر استرنج که ۶ مه (۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۱) روی پرده‌نقره‌های خواهد رفت، به کار خود ادامه می‌دهد.

قاسمی زاده، دستیار تدوین؛ مصطفی وزیری، مشاور رسانه‌ای؛ نغمه دانش‌آشتیانی و تهیه‌کننده؛ رضا محقق سپهر مقراضی، سینه‌مویل؛ محمد

دستیاران تدارکات؛ حمید صالحی زاده، محسن‌زندگی و عیسی‌خیرمنش، خدمات؛ محمدرضا مقراضی و سپهر مقراضی، سینه‌مویل؛ محمد

اظهارنامه اشخاص حقیقی و حقوقی

حسابداری، حسابرسی، بیمه تأمین اجتماعی، خرید و فروش فصلی، مالیات بر ارزش افزود، حقوق و دستمزد

تلفن مرکز: ۰۷۶-۴۴۴۶۱۱۵۱

تلفن همراه: ۰۹۱۲-۷۰۵۷۱۷۳

شرکت آریا اطلس کیش

آدرس: خیابان ساحل بازار دیپلمات طبقه اول تجاری واحد ۱۰۹